“VARJE ÅR DÖR MER ÄN 100 TON ÅL I DE SVENSKA VATTENKRAFTVERKEN OCH NU RISKERAR DEN ATT HELT UTROTAS!”

Inslag i SVT:s Rapport år 2006

Foto: internet, sönderhackad ål ifrån kraftverk.

Vad har hänt sedan Rapport läste upp nyheterna?

Svaret är att någonstans har det beslutats att ålfiskarna ska försvinna efter att den sista generationen med ålfiskelicens dör ut.

Kraftverken har sedan 2006 tuggat sönder över 1000 ton ål som hamnat på soptippen.

SCSC
swedish coast and sea center

Foto: Ingemar Alenäs, dödad ål ifrån intagsgaller vid kraftverk som hamnar på tippen.

ÄR ÅLFISKARNA VERKLIGEN PROBLEMET?

Vattenkraftsutbyggnaden innebär ett ingrep i känsliga ekosystem. Att tala om vattenkraften som den rena och problemfria energikällan är överdriven. 90 % av de tillståndsprövade vattenkraftverken har tillstånd enligt 1918-års vattenlag. Endast 2 % har tillstånd enligt miljöbalken. 85 % av Sveriges vattendrag är utbyggda med vattenkraft.

Endast vid 500 av Sveriges totalt 2100 vattenkraftverk finns någon form av fiskväg. Men det är inte många som har tänkt på att ålen ska tillbaka igen och då måste den gå igenom turbinerna vilket i stort sett är omöjligt. Den blir söndertuggad. Enligt SLU:s Utvärdering av den svenska ålförvaltningen dör 140 ton ål i vattenkraftverken årligen.

Utvärderingen visar dessutom att målet att halvera dödligheten i kraftverken är man långt ifrån att nå. Forskare på SLU varnar i ett pressmeddelande den 27 september 2016 att ”Vi tappar greppet om ålförvaltningen”.

Ålfisket är verksamt en kort period på hösten, men kraftverken tuggar ål dygnet runt, året runt och har gjort så i decennier.

Så länge kraftverken inte gör något åt problematiken, är det nästan bättre att ålfiskarna tar upp fisken istället för att kraftverken tuggar sönder den.

ÅLFISKARNA FÅR TA SMÄLLEN!

Hur gör våra myndigheter då för att komma tillrätta med problemen, för att ålen inte skall utrotas? Man gör på det enklaste sättet, lägger skulden på ålfiskarna. Försvinner ålfiskarna så försvinner en yrkesgrupp som har den bästa kustnära kunskapen. En yrkeskår som under lång tid försökt få oss allmänheten, våra myndigheter samt politiker att förstå hur mycket kraftverken och alla utsläpp skadar fisket.

Det finns tre stora åar som har sitt utflöde i Hanöbukten. I Helge å finns det 19 kraftverksanläggningar, i Ronneby ån finns det 13 och i Mörrumsån 24. I Hanöbukten finns det idag ca 20 licensierade ålfiskare kvar och när dessa försvinner då försvinner också en kultur som har pågått sedan urminnes tider långt innan alla utsläpp och kraftverk fanns i alla åar, floder och till havs. Vi inom SCSC (Swedish Coast and Sea Center) vill verka för en levande kust med ett aktivt kustfiske. Inte en kust som enbart blommar upp under 3 månader på sommaren.

ETT TOTALSTOPP AV ÅLFISKET PÅ SIKT LÖSER INTE ÅLENS PROBLEM NÄR DET ÄR KRAFTVERKEN SOM ÄR DET STÖRSTA PROBLEMET.

ÅLFISKARE MÅSTE FÅ VARA KVAR FÖR ATT HÅLLA UPPSIKT ÖVER BESTÅNDET GENOM TILLÄMPAD FORSKNING, DÄR ÅL FISKAS I STOR KVANTITET FÖR ATT SEDAN SLÄPPAS.
HUR KAN KVANTITATIV OCH KVALITETSSÄKRAD FORSKNING ANNARS BEDRIVAS PÅ ÅLBESTÅNDET?

ÅLFISKARNA BEHÖVS FÖR ATT KUNNA FÖRA ETT KULTURARV VIDARE IN I FRAMTIDEN NÄR VÄL ÅLEN HAR ÅTERHÄMTAT SIG.

NU BEHÖVS DET ETT NYTÄNKANDE OCH DET SNARAST!

Åldern på de flesta ålfiskare är hög och ska traditionen fortsätta så behöver myndigheterna snarast ändra sitt beslut. Varför ska ålfiskarna beskyllas för att ålen försvinner när det finns så många andra faktorer som spelar in.

Nedre kraftverket i Mörrums ån som ska monteras ner så att fisken kan vandra fritt. Foto A.Vos

Ålfiskarnas ålar hamnar på matbordet medan kraftverkens fångade ålar hamnar på tippen, men det hade varit bättre att tillståndet ifrån 1918 års vattenlag hade hamnat där.

Ålfiskarna har fått ändrade regler sedan 1918. Idag kontrolleras ålfisket och ålfiskarna av Havsmyndigheten, Kustbevakningen och Länsstyrelsen. Vem kontrollerar vattenkraftverken?

Snälla politiker och myndigheter gör om och gör rätt. Låt inte prestigen fullfölja ett dåligt beslut. Se till att ålfisket och traditionerna får fortsätta att leva. Låt inte dessa 20 ålfiskare i Hanöbukten bli de sista att få fiska ål, för det kommer inte lösa ålens problem.

För framtiden behövs det som sagts många gånger tidigare andra åtgärder och en bra början vore att få igång tillämpad forskning som ser till att ålarna och andra fiskar kan passera kraftverkens turbiner.

Ålens hela livscykel måste fungera. Försurade sjöar behöver åtgärdas för ålynglens överlevnad.

Ekologen Ingemar Alenäs ger följande besked:
“Det finns inga genvägar. Lösningar har presenterats bl.a. vid Hertings kraftverk i Ätran.
Det är bråttom att införa lösningar NU. Parallellt med tillämpad forskning!
Dessa lösningar kan ge ett starkare ålbestånd. Som kan ge underlag för ett hållbart fiske.”

1. Uppvandringen av ålynglen till uppväxtområdena måste fungera; stoppas i dag av dammar och kraftverk.
2. Utvandringen av ålen till lekområdena måste fungera; stoppas i dag av kraftverkens galler och turbiner.

ÅLEN ÄR UTROTNINGSHOTAD!

DET STÖRSTA HOTET MOT ÅLARNA ÄR KRAFTVERKEN.
ÅLARNA FASTNAR PÅ GALLREN OCH HACKAS SÖNDER I TURBINER.

DETTA KAN VI MÄNNISKOR ÄNDRA PÅ REGIONALT!

POLITIKER OCH KRAFTVERKSÄGARE MÅSTE ENGAGERA SIG
I FRÅGAN OM ÅLENS ÖVERLEVNAD.

MED GEMENSAMMA KRAFTER KAN VI RÄDDA
ÅLEN, FISKET OCH KRAFTVERKEN.

Ål i det fria. Foto: Anders Asp, SLU

**FÖR ETT
LEVANDE EKOSYSTEM!**

Kjell Andersson
kjell@coastandseacenter.se
Tel. 0704-912484

Andreas Vos
andreas@coastandseacenter.se
Tel. 0732-018842

SCSC
swedish coast and sea center